

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТАВРІЙСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В.І. ВЕРНАДСЬКОГО
Навчально-науковий інститут муніципального управління
та міського господарства
Кафедра Інформаційної діяльності та документознавства

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор інституту

В.Б. Кисельов

«28» січня 2020р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНФОРМАЦІЙНИЙ МОНІТОРИНГ

за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа»

спеціалізації «Документознавство та інформаційна діяльність»

Навчально-науковий інститут муніципального управління та міського господарства

Київ - 2020 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни “Інформаційний моніторинг” складена для здобувачів вищої освіти відповідно до програми підготовки фахівців за спеціальністю 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» ступеня вищої освіти «магістр», за денною та заочною формою навчання.

Розробники:

Данькевич Ю.В. – к.філ.н, доцент кафедри інформаційної діяльності та документознавства;

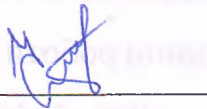
Семенко С.В. – к.держ.упр., доцент кафедри інформаційної діяльності та документознавства;

Кобиліна Ю.М. – ст. викладач кафедри інформаційної діяльності та документознавства.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри Інформаційної діяльності та документознавства

Протокол від «27» січня 2020 року № 6

В.о. завідувача кафедри інформаційної діяльності та документознавства



Ю.В. Данькевич

1. Програма навчальної дисципліни

Програму навчальної дисципліни «Інформаційний моніторинг» розроблено відповідно до освітньо-наукової програми підготовки фахівців за ступенем вищої освіти спеціальності 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», галузі знань 02 «Культура і мистецтво».

Предметом навчальної дисципліни є збір, обробка та передача управлінської інформації для забезпечення прийняття рішень, планування та прогнозу розвитку; методи та технології інформаційного моніторингу; теорії, методи аналізу та прогнозу, верифікації результатів аналізу та прогнозу.

Міждисциплінарні зв'язки: дисципліна пов'язана з наступними навчальними дисциплінами «Інформаційно-аналітичне забезпечення органів влади», «Державна інформаційна політика», «Інформаційні системи в діловодстві» та «Управління інформаційними установами та проектами», «Аналітичні дослідження», «Основи наукових досліджень».

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Теоретичні засади інформаційного моніторингу.
2. Практичні аспекти здійснення інформаційного моніторингу.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – здобуття теоретичних знань та практичних навичок з освоєння та використання різноманітних типів ресурсів в інформаційно-аналітичній діяльності.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Інформаційний моніторинг» є отримання студентами теоретичних знань, спеціальних умінь і практичних навичок з питань організації та використання управлінської інформації; розкриття змісту поняття інформаційного моніторингу; надання знань щодо цілей, методів та технології інформаційного моніторингу; окреслення сфери застосування інформаційного моніторингу; обґрунтування умов, за яких доцільно вдаватися до інформаційного моніторингу; формування у студентів розуміння поняття ефективності інформаційного моніторингу та обмежень у застосуванні останнього; вивчення теоретичних і практичних положень щодо використання результатів математичного аналізу для обґрунтування управлінського процесу, розробки і прийняття управлінських рішень; ознайомлення з інформаційно-аналітичними системами для підготовки інформаційного та аналітичного забезпечення процесу управління; вивчення теорії прогнозування, методи прогнозування та його верифікації; обґрунтувати вибір альтернативних методик та адаптивних математичних моделей для оцінки і прогнозування результативних показників діяльності підприємства; ознайомлення з методами оцінювання параметрів трендових моделей.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- поняття та суть інформаційного моніторингу;
- методики типології й класифікації інформаційних ресурсів;
- механізми застосування на практиці інформаційних ресурсів, які управлінець має використовувати у своїй діяльності;
- управлінські прийоми в процесі інформаційного забезпечення функціонування організації.

вміти:

- оперативно оцінювати необхідні типи та обсяги ресурсів для проведення інформаційно-аналітичної діяльності;
- виявляти достовірні факти про стан та об'єкт моніторингу, коректно їх інтерпретувати та формувати прогнози подальшої поведінки
- виявляти джерела інформаційного наповнення функціонування органу публічного управління та формувати максимально повний перелік інформаційних ресурсів;
- створювати фактографічні бази даних для вироблення державно-управлінських рішень.

На вивчення навчальної дисципліни «Інформаційний моніторинг» заплановано 120 годин / 4 кредити ECTS.

Мова навчання: українська мова.

Консультативну допомогу здобувачі вищої освіти можуть отримати у науково-педагогічних працівників кафедри інформаційної діяльності та документознавства, які безпосередньо проводять заняття.

Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретичні засади інформаційного моніторингу

Тема 1. Інформаційний моніторинг: сутність, зміст, призначення, види та класифікація

Моніторинг як система спостережень і контролю, оцінки та прогнозу стану інформаційного середовища. Моніторинг як інформаційна система. Сутність, завдання та умови реалізації інформаційного моніторингу. Основні види моніторингу виокремленні за характером одержаної інформації (бібліографічний, статистичний, концептуальний) та за підставою для експертизи (динамічний, конкурентний, порівняльний та комплексний). Об'єкти інформаційного прогнозування, прогнозні індикатори моніторингу. Формалізація даних потоку документів. Інформаційна база статистичного і концептуального моніторингу. Призначення моніторингових досліджень.

Тема 2. Інструменти, методи та засоби проведення інформаційного моніторингу

Специфіка проведення інформаційного моніторингу у державному управлінні. Критерії відбору інформації. Методи систематичного збору даних про складні явища з метою оперативної їх діагностики та оцінки в динаміці. Кількісні та якісні показники аналізу інформаційних потоків, Порівняльний та факторний аналіз інформаційних ресурсів. ІКТ в організації проведення та аналізу результатів моніторингу. Інструменти організації інформаційного моніторингу та програмні засоби обробки та аналізу результатів моніторингових досліджень.

Тема 3. Законодавче забезпечення моніторингу інформаційних ресурсів

Конституційні засади обліку й управління ресурсами органами державної влади і місцевого самоврядування. Система ресурсокористування в Україні. Органи державної виконавчої влади та їх управлінський ресурс, перспективна динаміка й оперативне забезпечення. Неорганічне законодавство про управління ресурсами. Регулювання системи управління ресурсами в Україні підзаконними актами. Перспективи законодавчого унормування процесу управління ресурсами та врегулювання процедурних норм. Рішення місцевої влади та їх практичне значення в управлінні ресурсами.

Тема 4. Основні підходи до класифікації інформаційних ресурсів

Необхідність класифікації інформаційних ресурсів як передумова визначення ступеня аналітичного забезпечення та вироблення оптимальних шляхів їх набуття та використання. Основні принципи класифікації інформаційних ресурсів як передумова напрацювання підходів. Оптимізація підходів до класифікації інформаційних ресурсів як головна передумова розробки системи заходів оптимального ресурсозабезпечення. Поняття предметної та якісної класифікації ресурсів. Підходи до виявлення предметності та якісної складової характеристики за класифікації інформаційних ресурсів. Темпоральний підхід у класифікації, його особливості, межі застосування та прогнозованість результатів. Практичний досвід застосування темпорального підходу класифікації. Зміст поняття «оптимальна класифікація ресурсів». Відпрацювання оптимізаційного підходу до класифікації ресурсів.

Розділ 2. Практичні аспекти здійснення інформаційного моніторингу

Тема 5. Основні та допоміжні інформаційні ресурси, їх класифікація за видом діяльності органів державного та муніципального управління

Критерії визначення функціональної спрямованості органу державного управління. Цілепокладання в державному управлінні у контексті процесу «ресурсозабезпечення». Регіональні та галузеві особливості класифікації інформаційних ресурсів: Методики класифікації ресурсів, застосовувані для

складноструктурованих функціональних структур. Класифікація ресурсів у вузькопрофесійних структурах. Особливості класифікації у багатофункціональних організаціях. Категоріальне розуміння основного та допоміжного ресурсу. Поняття «етапу» в організації управлінської та функціональної діяльності. Етапний підхід у формуванні функціональної структури та особливості його застосування у різних організаційних структурах за галузевою спрямованістю. Управлінська структуризація організації та ресурсорозподіл. Стохастичний і детермінічний підходи до ресурсокласифікації. Критерії поділу ресурсів на основні й допоміжні. Проблема темпоральної реципроктивності ресурсовикористання й поділу за функціональною необхідністю. Абортивний підхід у процесі оптимізації ресурсозабезпечення діяльності функціонально

Тема 6. Поняття “мінімум” необхідних ресурсів та визначення додаткових джерел ресурсозабезпечення

Поняття “мінімуму ресурсного забезпечення” та підходи до його визначення. Критерії “мінімального ресурсного забезпечення” та раціоналізація використання ресурсів. Оптимальна структура ресурсного забезпечення на основі змістового наповнення поняття “мінімум”. Видовий та кількісний показник мінімуму ресурсного забезпечення. Мінімальність ресурсозабезпечення за індексом джерел набуття. Оптимізація ресурсного забезпечення за умови диверсифікації джерел набуття ресурсів (основних та додаткових). Особливості формування системи додаткового ресурсного наповнення в роботі органів влади і управління та місцевого самоврядування. Формування оптимального ресурсобалансу функціональної структури з урахуванням додаткових джерел надходження.

Тема 7. Організація моніторингу інформаційними підрозділами органів державного та муніципального управління

Сфера застосування інформаційного моніторингу як уніфікованого методу для дослідження і вивчення галузі державного управління. Основні принципи та вимоги до реалізації інформаційного забезпечення державних установ. Сучасні підходи до розробки і впровадження систем інформаційного моніторингу. Організаційні компоненти, типова структура та склад систем інформаційного моніторингу. Організація процесу інформаційного моніторингу фахівцями-аналітиками. Функції організаторів та учасників інформаційного моніторингу. Розробка стратегії та тактики моніторингових досліджень, Алгоритм організації моніторингу в державно-управлінському процесі.

2. Опис навчальної дисципліни

| Найменування показників | Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти | Характеристика навчальної дисципліни | |
|--------------------------------|--|--------------------------------------|-----------------------|
| | | денна форма навчання | заочна форма навчання |
| Кількість кредитів ECTS – 4 | Галузь знань 02 «Культура і мистецтво» | Нормативна | |
| Кількість розділів – 2 | Спеціальність 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» | Рік підготовки: | |
| Загальна кількість годин – 120 | | 1-й | 1-й |
| | Семестр | | |
| | 2-й | 2-й | |
| Лекції | | | |
| | 18 год. | 6 год. | |
| Семінарські | | | |
| | 34 год. | 12 год. | |
| Практичні | | | |
| | 0 год. | 0 год. | |
| Самостійна робота | | | |
| | 68 год. | 102 год. | |
| Вид контролю: | | | |
| | Екзамен | | |

3. Структура навчальної дисципліни

| Назви розділів і тем | Кількість годин | | | | | | | | | |
|---|-----------------|--------------|---|------|------|--------------|--------------|---|------|------|
| | денна форма | | | | | Заочна форма | | | | |
| | Всього | у тому числі | | | | Всього | у тому числі | | | |
| | | л | п | сем. | с.р. | | л | п | сем. | с.р. |
| 1 | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 |
| Розділ 1. Теоретичні засади інформаційного моніторингу | | | | | | | | | | |
| Тема 1. Інформаційний моніторинг: сутність, зміст, призначення, види та класифікація | 16 | 2 | - | 4 | 10 | 17,5 | 0,5 | - | 1 | 16 |
| Тема 2. Інструменти, методи та засоби проведення інформаційного моніторингу | 18 | 4 | - | 5 | 9 | 17 | 1 | - | 2 | 14 |
| Тема 3. Законодавче забезпечення моніторингу інформаційних ресурсів | 17 | 2 | - | 5 | 10 | 17,5 | 0,5 | - | 1 | 16 |
| Тема 4. Основні підходи до класифікації інформаційних ресурсів | 17 | 2 | - | 5 | 10 | 17 | 1 | - | 2 | 14 |
| Разом за розділом 1 | 68 | 10 | - | 19 | 39 | 69 | 3 | - | 6 | 60 |
| Розділ 2. Практичні аспекти здійснення інформаційного моніторингу | | | | | | | | | | |
| Тема 5. Основні та допоміжні інформаційні ресурси, їх класифікація за видом діяльності органів державного та муніципального управління. | 17 | 2 | - | 5 | 10 | 17 | 1 | - | 2 | 14 |
| Тема 6. Поняття «мінімум» необхідних ресурсів та визначення додаткових джерел ресурсозабезпечення | 17 | 2 | - | 5 | 10 | 17 | 1 | - | 2 | 14 |
| Тема 7. Організація моніторингу інформаційними підрозділами органів державного та муніципального управління | 18 | 4 | - | 5 | 9 | 17 | 1 | - | 2 | 14 |
| Разом за розділом 2 | 52 | 8 | - | 15 | 29 | 51 | 3 | - | 6 | 42 |
| Екзамен | | | | | | | | | | |
| Усього годин | 120 | 18 | - | 34 | 68 | 120 | 6 | - | 12 | 102 |

4. Плани семінарських та практичних занять

Тема 1. Інформаційний моніторинг: сутність, зміст, призначення, види та класифікація

1. Моніторинг як система спостережень і контролю, оцінки та прогнозу стану інформаційного середовища.
2. Моніторинг як інформаційна система. Сутність, завдання та умови реалізації інформаційного моніторингу.
3. Основні види моніторингу виокремлені за характером одержаної інформації (бібліографічний, статистичний, концептуальний) та за підставою для експертизи (динамічний, конкурентний, порівняльний та комплексний).
4. Об'єкти інформаційного прогнозування, прогнозні індикатори моніторингу. Формалізація даних потоку документів. Інформаційна база статистичного і концептуального моніторингу.
5. Призначення моніторингових досліджень.

Тема 2. Інструменти, методи та засоби проведення інформаційного моніторингу

1. Специфіка проведення інформаційного моніторингу у державному управлінні. Критерії відбору інформації.
2. Методи систематичного збору даних про складні явища з метою оперативної їх діагностики та оцінки в динаміці.
3. Кількісні та якісні показники аналізу інформаційних потоків, Порівняльний та факторний аналіз інформаційних ресурсів.
4. ІКТ в організації проведення та аналізу результатів моніторингу.
5. Інструменти організації інформаційного моніторингу та програмні засоби обробки та аналізу результатів моніторингових досліджень.

Тема 3. Законодавче забезпечення моніторингу інформаційних ресурсів

1. Конституційні засади обліку й управління ресурсами органами державної влади і місцевого самоврядування.
2. Система ресурсокористування в Україні.
3. Органи державної виконавчої влади та їх управлінський ресурс, перспективна динаміка й оперативне забезпечення.
4. Неорганічне законодавство про управління ресурсами. Регулювання системи управління ресурсами в Україні підзаконними актами.
5. Перспективи законодавчого унормування процесу управління ресурсами та врегулювання процедурних норм. Рішення місцевої влади та їх практичне значення в управлінні ресурсами.

Тема 4. Основні підходи до класифікації інформаційних ресурсів

1. Необхідність класифікації інформаційних ресурсів як передумова визначення ступеня аналітичного забезпечення та вироблення оптимальних шляхів їх набуття та використання.

2. Основні принципи класифікації інформаційних ресурсів як передумова напрацювання підходів. Оптимізація підходів до класифікації інформаційних ресурсів як головна передумова розробки системи заходів оптимального ресурсозабезпечення.

3. Поняття предметної та якісної класифікації ресурсів. Підходи до виявлення предметності та якісної складової характеристики за класифікації інформаційних ресурсів.

4. Темпоральний підхід у класифікації, його особливості, межі застосування та прогнозованість результатів. Практичний досвід застосування темпорального підходу класифікації.

5. Зміст поняття «оптимальна класифікація ресурсів». Відпрацювання оптимізаційного підходу до класифікації ресурсів.

Тема 5. Основні та допоміжні інформаційні ресурси, їх класифікація за видом діяльності органів державного та муніципального управління

1. Критерії визначення функціональної спрямованості органу державного управління. Цілепокладання в державному управлінні у контексті процесу «ресурсозабезпечення». Регіональні та галузеві особливості класифікації інформаційних ресурсів: \

2. Методики класифікації ресурсів, застосовувані для складноструктурованих функціональних структур. Класифікація ресурсів у вузькопрофесійних структурах. Особливості класифікації у багатofункціональних організаціях.

3. Категоріальне розуміння основного та допоміжного ресурсу. Поняття «етапу» в організації управлінської та функціональної діяльності. Етапний підхід у формуванні функціональної структури та особливості його застосування у різних організаційних структурах за галузевою спрямованістю.

4. Управлінська структуризація організації та ресурсорозподіл. Стохастичний і детермінічний підходи до ресурсокласифікації. Критерії поділу ресурсів на основні й допоміжні.

5. Проблема темпоральної реципроктивності ресурсовикористання й поділу за функціональною необхідністю. Абортивний підхід у процесі оптимізації ресурсозабезпечення діяльності функціонально

Тема 6. Поняття “мінімум” необхідних ресурсів та визначення додаткових джерел ресурсозабезпечення

1. Поняття «мінімуму ресурсного забезпечення» та підходи до його визначення. Критерії «мінімального ресурсного забезпечення» та раціоналізація використання ресурсів.

2. Оптимальна структура ресурсного забезпечення на основі змістового наповнення поняття “мінімум”. Видовий та кількісний показник мінімуму ресурсного забезпечення.

3. Мінімальність ресурсозабезпечення за індексом джерел набуття. Оптимізація ресурсного забезпечення за умови диверсифікації джерел набуття ресурсів (основних та додаткових).

4. Особливості формування системи додаткового ресурсного наповнення в роботі органів влади і управління та місцевого самоврядування.

5. Формування оптимального ресурсобалансу функціональної структури з урахуванням додаткових джерел надходження.

Тема 7. Організація моніторингу інформаційними підрозділами органів державного та муніципального управління

1. Сфера застосування інформаційного моніторингу як уніфікованого методу для дослідження і вивчення галузі державного управління.

2. Основні принципи та вимоги до реалізації інформаційного забезпечення державних установ.

3. Сучасні підходи до розробки і впровадження систем інформаційного моніторингу. Організаційні компоненти, типова структура та склад систем інформаційного моніторингу.

4. Організація процесу інформаційного моніторингу фахівцями-аналітиками. Функції організаторів та учасників інформаційного моніторингу.

5. Розробка стратегії та тактики моніторингових досліджень, Алгоритм організації моніторингу в державно-управлінському процесі.

5. Завдання самостійної роботи

Орієнтовний перелік тем для самостійної роботи студентів (написання рефератів):

1. Методи інформаційного захисту простору
2. Інформаційна безпека України
3. Проблеми інформаційної безпеки України
4. Джерела загроз інформаційної безпеки
5. Інформаційна безпека: гуманітарні аспекти
6. Принцип інформаційного забезпечення державних установ
7. Сучасні системи інформаційного моніторингу
8. Принципи реалізації використання інформаційних ресурсів
9. Поняття про ресурсозабезпечення
10. Конституційні засади інформаційного моніторингу державних установ
11. Інформаційний моніторинг як складова прийняття управлінських рішень
12. Оцінка живучості систем моніторингу інформаційного простору
13. Сучасні інформаційні технології у моніторингу діяльності діловодів
14. Складові процесу інформаційного моніторингу
15. Проблеми та перспективи сучасного інформаційного моніторингу
16. Прикладні аспекти використання інформаційного моніторингу
17. Розвиток поняття інформаційного моніторингу
18. Моніторинг як технологія безупинного спостереження за об'єктами інформаційного середовища
19. Вивчення сучасних веб-ресурсів та їх роль для інформаційного моніторингу
20. Інформаційний моніторинг та освітянські задачі

ФОРМИ КОНТРОЛЮ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

З метою організації самостійної роботи та забезпечення її ефективності студентам надається можливість виконання різноманітних творчих завдань. Підготовка цих завдань сприяє кращому засвоєнню теоретичного матеріалу та набуття конкретних практичних навичок щодо управлінського документування, складання, засвідчення та оформлення окремих документів тощо. Передбачається п'ять видів самостійної роботи, а саме:

1. реферат;
2. укладання міні словника термінів;
3. складання тестових питань з окремих тем дисципліни;
4. складання кросвордів з термінів, які стосуються управлінського документознавства та суміжних дисциплін;
5. складання різних видів документів та інформаційних повідомлень.

В процесі самостійної роботи студент обирає собі тему реферату, яку погоджує з викладачем. Для написання реферату вивчається рекомендована для самостійної роботи література, а також література з обраної теми, яку студент знаходить в бібліотеці. Відповідно до поставленої мети визначаються завдання (окремі питання, що допомагають розкрити тему роботи). Підготовлений та належним чином оформлений реферат студент захищає на практичному занятті, коротко викладаючи його зміст та відповідаючи на питання інших студентів та викладача по темі реферату.

Загальна сума балів, яку студент може отримати за належним чином виконану роботу, дорівнює 10.

6. Індивідуальні завдання

Навчальний план підготовки магістра зі спеціальності «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа» в Університеті передбачає, що дана дисципліна вивчається як нормативна. Індивідуальне завдання передбачає поглиблене опрацювання окремих питань курсу відповідно до тематики дисципліни. Індивідуальна робота виконується студентом шляхом визначення низки питань для поглиблення вивчення, ознайомлення із методикою типології й класифікації моніторингових досліджень, характеристиками та механізми застосування інформаційних ресурсів, які управлінець має набувати й використовувати у своїй діяльності. Студент має здійснити необхідні процедури щодо оперативного оцінювання необхідних типів та обсягів ресурсів для проведення інформаційно-аналітичної діяльності;

Студент повинен виявляти достовірні факти про стан та об'єкт моніторингу, коректно їх інтерпретувати та формувати прогнози подальшої поведінки.

7. Засоби оцінювання

Реалізація навчально-виховних завдань потребує комплексного використання різноманітних методів навчання, які мають забезпечити взаємопов'язану та цілеспрямовану діяльність педагога й студентів. Методи навчання реалізуються через систему прийомів та засобів навчальної діяльності. Вони мають забезпечити взаємозв'язок трьох компонентів: мотиваційного, організаційно-ділового і контрольного-оцінного. У першому випадку треба використовувати методи, спрямовані на формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності. У групі організаційно-ділового компоненту виділяють методи організації і забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивний, дедуктивний, репродуктивного та пошукового характеру). Такі методи називають словесними, наочними і практичними. У групі контрольного-оцінного компонента визначають методи пов'язані з контролем за навчальною діяльністю студентів.

До словесних методів навчання належать: розповідь, пояснення, бесіда, лекція. Ці методи використовуються під час лекційних та семінарських занять з дисципліни «Інформаційний моніторинг».

Розповідь – це метод навчання, який передбачає оповідну, описову форму розкриття навчального матеріалу з метою спонукання студентів до створення в уяві певного образу.

Пояснення – вербальний метод навчання, за допомогою якого педагог розкриває сутність певного явища, закону, процесу. Він ґрунтується не стільки на уяві, скільки на логічному мисленні з використанням попереднього досвіду студентів.

Бесіда передбачає використання попереднього досвіду студентів з певної галузі знань і на основі цього приведення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення вже наявних. З цього погляду виділяють два види бесіди: евристичну й репродуктивну. За місцем у навчальному процесі розрізняють вступну, поточну й підсумкову бесіди.

Лекція – це метод, за допомогою якого педагог у словесній формі розкриває сутність наукових понять, явищ, процесів, логічно пов'язаних, об'єднаних загальною темою.

Ефективне навчання неможливе без широкого використання наочних методів. Вони зумовлені діалектичними закономірностями пізнання і психологічними особливостями сприймання. Наочні методи передбачають насамперед використання демонстрації та ілюстрації. При цьому варто зауважити, що ці методи можуть застосовуватись як прийоми реалізації вимог інших методів.

Демонстрація – це метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у натурі, динаміці.

Ілюстрація – метод навчання, за допомогою якого предмети і процеси розкриваються через їх символічне зображення (світлина, малюнки, схеми, графіки та ін.).

Досить суттєвим у використанні наочних методів навчання є володіння

технологією і технікою виготовлення й використання засобів демонстрації та ілюстрації. Особливої уваги потребує використання технічних засобів навчання, й зокрема комп'ютерної техніки. Зазначений метод відіграє значну роль у процесі організації самостійної роботи студентів.

Під час виконання самостійної роботи використовуються інтерактивні методів навчання (робота у малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань). Окрім того з метою активізації розумової діяльності студентів застосовуються: проблемний виклад навчального матеріалу, частково-пошуковий метод.

Проблемний виклад передбачає створення викладачем проблемної ситуації, допомогу студентам у виділенні та «прийнятті» проблемного завдання, використанні словесних методів (лекції, пояснення) для активізації розумової діяльності студентів, спрямованої на задоволення пізнавального інтересу шляхом отримання нової інформації.

Частково-пошуковий метод включає студентів у пошук шляхів, прийомів і засобів розв'язання пізнавального завдання. Для забезпечення дієвості цього методу необхідно створити проблемну ситуацію і спонукати студентів до розуміння і «прийняття» пізнавального завдання; керувати ходом пошукової розумової діяльності студентів з використанням системи логічно вмотивованих запитань; стимулювати і схвалювати пізнавальну діяльність студентів у процесі розв'язання навчальних завдань; аналізувати успіхи і помилки, труднощі.

Контроль набутих студентами знань відбувається під час традиційного опитування на практичних заняттях, де знання оцінюються за п'ятибальною шкалою. З метою оцінювання знань використовуються також відкриті та закриті тестові запитання. Для зручності блок тестів з однієї теми повинен складати не менше 10 одиниць. Оцінювання відбувається виходячи з відсотку правильних відповідей оцінка ставиться за п'ятибальною шкалою. Нижче наводяться оцінки за виконання творчих завдань, які пропонуються студентам.

Перелік видів творчих завдань для самостійного виконання студентами та їх оцінка

| № | Вид роботи | Зміст роботи | Оцінка |
|---|---------------------|--|---|
| 1 | Реферат | Текст реферату обсягом 8-10 стор., опорний конспект, за яким він буде доповідатися на занятті | 5-10 балів в залежності від повноти викладення матеріалу. |
| 2 | Тести | Загальна кількість 20. Складаються з запитання і чотирьох відповідей, одна з яких правильна | Від 0,5 до 1 балу за одиницю. В залежності від змісту, оригінальності, зрозумілості для студентів |
| 3 | Ситуаційне завдання | Кожне завдання складається з чітко сформульованої ситуації, додаткових матеріалів, необхідних для її вирішення та з питань, що поставлені до неї, яких повинно бути не менше чотирьох-п'яти, які потребують чіткої лаконічної відповіді. | 5-7 балів, за кожне завдання. В залежності від змісту завдання, його складності, придатності для використання в аудиторії для обговорення та оцінки знань студентів. |

| | | | |
|---|----------|--|---|
| 4 | Кросворд | Загальна кількість слів-визначень не повинна бути меншою 20. Терміни можуть охоплювати такі курси дисциплін: «Інформаційно-аналітичне забезпечення органів влади», «Державна інформаційна політика», «Інформаційні системи в діловодстві», «Державні та муніципальні послуги», «Управління інформаційними установами», «Основи наукових досліджень», «Аналітичні дослідження», «Управління інформаційними установами та проектами», «Інформаційно-аналітичне забезпечення державного управління та місцевого самоврядування» тощо. | 10-15 балів за один кросворд , в залежності від оригінальності, правильності, кількості визначень з дисциплін, що рекомендуються для опрацювання, а також чіткості формулювань визначення слів зрозумілості їх для інших |
|---|----------|--|---|

8. Критерії та рейтингова система оцінювання результатів навчання

Приклад для екзамену

| Поточний контроль | | | | | | | Підсумковий контроль | Сума |
|-------------------|----|----|----|------------|----|----|----------------------|------|
| Розділ № 1 | | | | Розділ № 2 | | | | |
| T1 | T2 | T3 | T4 | T5 | T6 | T7 | 40 | 100 |
| 8 | 10 | 8 | 8 | 8 | 8 | 10 | | |

Шкала оцінювання: національна та ECTS

| Оцінка в балах | Оцінка за національною шкалою | Оцінка ECTS | |
|----------------|-------------------------------|-------------|-----------------------------------|
| | | Оцінка | Пояснення |
| 90-100 | відмінно | A | відмінне виконання |
| 80-89 | добре | B | вище середнього рівня |
| 75-79 | | C | загалом хороша робота непогано |
| 66-74 | | D | E |
| 60-65 | необхідне перескладання | | |
| 30-59 | незадовільно | FX | необхідне повторне вивчення курсу |
| 0-29 | | F | |

9. Орієнтовний перелік питань для підсумкового контролю

1. Що таке моніторинг?
2. Дайте визначення поняття «Інформаційний моніторинг»?
3. Розкрийте сутність, завдання та умови реалізації інформаційного моніторингу.
4. Назвіть основні види моніторингу виокремленні за характером одержаної інформації.
5. Назвіть основні види моніторингу виокремленні за підставою для експертизи.
6. Назвіть об'єкти інформаційного прогнозування, прогнозні індикатори моніторингу.
7. Розкрийте основні призначення моніторингових досліджень.
8. Розкрийте специфіку проведення інформаційного моніторингу у державному управлінні.
9. Охарактеризуйте критерії відбору інформації.
10. Проаналізуйте методи систематичного збору даних про складні явища з метою оперативної їх діагностики та оцінки в динаміці.
11. Визначте кількісні та якісні показники аналізу інформаційних потоків,
12. Дайте визначення порівняльного та факторного аналізу інформаційних ресурсів.
13. Охарактеризуйте роль ІКТ в організації проведення та аналізу результатів моніторингу.
14. Визначте основні інструменти організації інформаційного моніторингу та програмні засоби обробки та аналізу результатів моніторингових досліджень.
15. Розкрийте сутність поняття «ресурс» в онтологічному розрізі.
16. Назвіть кількісні показники поняття «ресурс».
17. Що таке якісні показники поняття «ресурс»?
18. Яке визначення мало поняття «ресурс» в економічній думці від найдавніших часів до сьогодення?
19. У чому полягає функціональне значення поняття «ресурс»?
20. Чому потрібно класифікувати ресурси для пошуку оптимальних шляхів їх набуття та використання?
21. Вкажіть основні принципи класифікації ресурсів.
22. Які ви знаєте підходи до виявлення предметності та якісної складової характеристики класифікації ресурсів?
23. У чому полягає темпоральний підхід у класифікації ресурсів?
24. Розкрийте зміст поняття «оптимальна класифікація» ресурсів.
25. Покажіть критерії визначення професійної спрямованості організації.
26. Які ви знаєте основні ресурси?
27. Що таке допоміжні ресурси?
28. Дайте визначення поняття етапу в організації управлінської та функціональної діяльності.
29. Застосуйте етапний підхід у формуванні функціональної структури.

30. Яким чином можна застосувати абортивний підхід у процесі оптимізації ресурсозабезпечення діяльності функціональної структури?

31. Розкрийте сутність поняття «неорганічне законодавство».

32. Окресліть перспективи законодавчого унормування процесу управління ресурсами та врегулювання процедурних норм.

33. У чому полягає сутність поняття «мінімуму ресурсного забезпечення»?

34. Назвіть основні критерії «мінімального ресурсного забезпечення» та раціоналізації використання ресурсів.

35. Окресліть оптимальну структуру ресурсного забезпечення на основі змістового наповнення поняття «мінімум».

36. Визначте сферу застосування інформаційного моніторингу як уніфікованого методу для дослідження і вивчення галузі державного управління.

37. Наведіть основні принципи та вимоги до реалізації інформаційного забезпечення державних установ.

38. Розкрийте сучасні підходи до розробки і впровадження систем інформаційного моніторингу.

39. Наведіть організаційні компоненти, типова структура та склад систем інформаційного моніторингу.

40. Розкрийте суть організації процесу інформаційного моніторингу фахівцями-аналітиками.

41. Визначте функції організаторів та учасників інформаційного моніторингу.

42. Перерахуйте основні етапи розробки стратегії та тактики моніторингових досліджень,

43. Наведіть алгоритм організації моніторингу в державно-управлінському процесі.

10. Рекомендована література

Основна:

1. Бакуменко В. Д. Прийняття рішень в державному управлінні: Навчальний посібник (у 2 ч.). ч.1. Теоретико-методологічні засади. К.: ВПЦ АМУ, 2010. 276 с.
2. Бакуменко В. Д. Прийняття рішень в державному управлінні: Навчальний посібник (у 2 ч.). ч.2. Науково-прикладні аспекти. К.: ВПЦ АМУ, 2010. 276 с.
3. Бакуменко В. Д. Формування державно-управлінських рішень: проблеми теорії, методології, практики. К.: Вид-во УАДУ, 2000. 328 с.
4. Гендина Н. И. Выявление аспектов содержания документов с помощью формальных текстовых признаков. НТИ. Сер. 1. 1979. №4. С. 7 – 12.
5. Иванов П. Ф., Малишев С. Информационно-аналитическое обеспечение региональных органов власти и управления. НТИ. Сер. 1. 2002. №7. С. 1 – 9.
6. Иванова Т. В., Піддубна Л. П. Муніципальне діловодство. К.: Либідь, 2004. 312 с.
7. Інформаційна діяльність державної науково-педагогічної бібліотеки ім. В. О. Сухомлинського як засіб удосконалення навчально-виховних процесів у закладах освіти / О. В. Карпенко, І. Й. Коваленко, Л. І. Самчук, Н. А. Стельмах. Стратегія інноваційного розвитку обдарованості в системі проектування виховного процесу: матеріали всеукраїнської наук.-практ. конф. 17-18 лютого 2010 року в м. Києві. ІОД. 2010. С. 123–133.
8. Інформаційний моніторинг у бібліотеках для дітей: метод. рек. / Держ. закл. «Нац. б-ка України для дітей»; уклад.: О. Б. Петренко, Т. М. Турбаніст. К., 2011. 20 с.
9. Карпенко О. Аналітична діяльність державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В. О. Сухомлинського в системі інформаційного забезпечення освітянської галузі. Україна: події, факти, коментарі. 2010. Вип. 24. С. 72–75.
10. Карпенко О. В. Інформаційно-аналітична діяльність як механізм публічного адміністрування. Демократичні стандарти врядування та публічного адміністрування: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (4 квітня 2008 р., м. Львів): у 2ч. Львів: ЛРІДУ НАДУ. 2008. Ч.2 С. 91–95.
11. Карпенко О. В. Морфологічна модель формування механізмів реалізації інформаційно-аналітичного забезпечення державного управління. Розвиток публічного адміністрування на засадах менеджменту: європейський контекст: матеріали наук.-практ. конф., Дніпропетровськ, 15-16 трав. 2009 р. / за заг. ред. С.М. Серьогіна. Д.:ДРІДУ НАДУ. 2009. С. 46–47.
12. Карпенко О. В. Сучасні умови, вимоги та засоби інформаційно-аналітичного забезпечення публічного врядування. Демократичні стандарти професійного навчання та діяльності публічних службовців: теорія, практика:

матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (22 березня 2007 р.): у 2ч. Львів: ЛРІДУ НАДУ. 2007. Ч.2. С. 434–437.

13. Карпенко О. В. Тлумачення терміну "інформаційне забезпечення державного управління" на сучасному етапі розвитку демократичного врядування. Демократичне врядування у контексті глобальних викликів та кризових ситуацій: матер. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (3 квітня 2009 р., м. Львів): у 2ч. Ч.2 / за наук. ред. чл.-кор. НАН України В.С. Загорського, доц. А.В. Ліпенцева; Львівський регіональний інститут державного управління при Президентові України; Державна установа "Інститут економіки та прогнозування" Національної академії наук України; Львівська обласна державна адміністрація. Львів: ЛРІДУ НАДУ. 2009. С. 401–404.

14. Карпенко О. В. Удосконалення термінології у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення державного управління. Державне управління та місцеве самоврядування: тези ІХ Міжнар. наук. конгресу, 26-27 березня 2009 р. Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ "Магістр". 2009. С. 36–37.

15. Карпенко О. В. Функціонально-технологічні механізми інформаційно-аналітичного забезпечення органів державного управління: дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. К., 2010. 256 с.

16. Карпенко О. Законодавчі підходи до тлумачення базових термінів державної інформаційної політики окремих країн СНД. Вісн. НАДУ. 2008. №2. С. 193–201.

17. Карпенко О. Інформаційно-аналітичне забезпечення інноваційного розвитку державного управління, педагогічної науки, освіти і практики в контексті європейської інтеграції України. Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України: матеріали 7-ї регіон. наук.-практ. конф. 14 трав. 2010 р. Дніпропетровськ / за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. Д.: ДРІДУ НАДУ, 2010. С. 156–158.

18. Карпенко О. Особливості здійснення аналітичних досліджень державними науковими установами (на прикладі освітянських бібліотек України). Актуальні проблеми державного управління: Збірник наукових праць ОРІДУ. 2010. Вип. 4(44). С. 96–98

19. Карпенко О. Понятійно-категоріальний апарат науки державного управління у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення діяльності органів виконавчої влади. Державне управління та місцеве самоврядування: Збірник наукових праць ДРІДУ. 2009. Вип. 2(2). С. 139-150.

20. Карпенко О. Реалізація технологічної сумісності різних інформаційно-аналітичних систем державних інституцій країн ЄС. Актуальні проблеми європейської та євроатлантичної інтеграції України: матеріали 6-ї регіон. наук.-практ. конф. 14 трав. 2009 р. м. Дніпропетровськ / за заг. ред. Л.Л. Прокопенка. Д.:ДРІДУ НАДУ. 2009. С. 187–188.

21. Карпенко О. Роль інформаційно-аналітичної діяльності освітянських бібліотек України у процесі удосконалення сучасної педагогічної науки. Львівська національна наукова бібліотека України імені В. Стефаника : історія і

сучасність: доп. та повідомл. Міжнар. наук. конф., Львів, 28-30 жовт. 2010 р. / відп. ред. М. М. Романюк; НАН України, Львів. нац. наук. б-ка України імені В. Стефаника. Львів, 2010. С. 29–31.

22. Карпенко О. Світові тенденції реформування галузі освіти у 2010 році: аналітика та прогноз за моніторингом зарубіжних ЗМІ. Україна: події, факти, коментарі. 2010. Вип. 22. С. 48–54.

23. Карпенко О.В. Складові інформаційно-аналітичної роботи в системі місцевого самоврядування. Стратегія регіонального розвитку: формування та механізми реалізації: матеріали підсумкової наук.-практ. конф. за міжнар. участю. 31 жовтня 2008 р. Одеса: ОРІДУ НАДУ. 2008. С. 432-434.

24. Колпаков Ю. А. Аналитика и творчество. НТИ. Сер. 1. 2001. №6. С. 19–22.

25. Кузнецов А. А. Интерактивная система автоматизированного реферирования документов на основе словаря стандартных фр. НТИ. Сер. 2. 1991. №7. С. 13–15.

26. Матвієнко О. В. Концепція менеджменту інформаційних систем в контексті загальних проблем інформатизації суспільства. Вісник Книжкової палати. 2002. №10. С. 17–20.

27. Матвієнко О. В. Моделювання експертного опитування як одна з активних форм навчання менеджерів інформаційних систем. Вісник КНУКіМ. 2001. №4. С. 61–67.

28. Матвієнко О. В. Основи інформаційного менеджменту: Навч. пос. / О. В. Матвієнко. К.: Центр навч. літ., 2004. 128 с.

29. Матвієнко О. В. Функції інформаційних аналітиків у процесі підготовки прийняття управлінських рішень. Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. Вип.5. К.: НБУВ, 2000. С. 315–320.

30. Сладкова О. Б. Информационный мониторинг: теоретико-методологические основы: Учеб. пособие. М.: МГУКИ, 2001. С.3-22.

Додаткова

1. Гордукалова Г. Ф., Юдина Л. В. Мониторинг документального потока для информационной диагностики прогнозируемых объектов: Учеб. пособие; ИПКИР. М., 1991. 110 с.

2. Зубанов Н. В. Анализ устойчивости относительно поставленной цели как один из подходов к описанию функционирования организации в условиях неопределенности: Монография. Самара: Самар. гос. тех. ун-т, 2001.

3. Карпенко О. В. Засоби інформаційно-аналітичного забезпечення служб із зв'язків з громадськістю в органах державної влади. Науково-методичне забезпечення зв'язків з громадськістю в органах державної виконавчої влади: метод. рек. / авт. кол.: С.А. Чукут, Т.В. Джига, А.В. Баровська та ін.; за заг. ред. проф. С.А. Чукут. К., НАДУ. 2008. С. 20-27.

4. Карпенко О. В. *Про* недоцільність використання дефініції «оглядово-аналітична інформація», «оглядово-аналітичний документ» та «оглядова аналітична діяльність» у термінологічно-категоріальному апараті державного

управління. Сучасна регіональна політика : формування, реалізація та розвиток публічної служби: матеріали підсумк. наук.-практ. конф. за міжнар. участю. 23 верес. 2010 р. Одеса: ОРІДУ НАДУ, 2010. С. 423–425.

5. Карпенко О. В. Програмне забезпечення як основа функціонально-технологічних механізмів реалізації інформаційно-аналітичного забезпечення державного управління. Вивчення та впровадження в Україні іноземного досвіду удосконалення діяльності органів влади: Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародною участю, 24 листопада 2009 р. Ч.І. Полтава: ПолтНТУ. 2009. С. 50-52.

6. Карпенко О. Європейські перспективи використання медіа-освіти при підготовці публічних службовців. Удосконалення правового забезпечення державно-службових відносин в Україні: європейський контекст: матеріали наук.-практ. конф. 10-11 груд. 2010 р., м. Дніпропетровськ / за заг. ред. Л. Л. Прокопенка. Д. :ДРІДУ НАДУ. 2010. С. 204–206.

7. Карпенко О. Засоби реалізації інформаційної політики державної соціальної служби для сім'ї, дітей та молоді. Становлення публічного адміністрування в Україні: матеріали Всеукр. міжвуз. конф. студентів та молодих учених / за заг. ред. А. В. Решетніченко. Д.: ДРІДУ НАДУ, 2010. С. 52–53.

8. Литвиненко О. В., Бінько І. Ф., Потіха В.М., Інформаційний простір як чинник забезпечення національних інтересів України. Монографія. К.: ІМВ КУ ім. Т. Шевченка, 1998. 47 с.

9. Соснін О. В. Місце інформаційної діяльності в інноваційній моделі розвитку економіки України. Стратегічна панорама. 2004. № 1. С. 170–176.

10. Соснін О. В. Національні інформаційні ресурси: проблеми визначення і розуміння. Стратегічна панорама. 2004. № 4. С. 141–146.

11. Соснін О. В. Функції державного управління щодо національного інформаційного ресурсу з науково-технічного доробку України. Стратегічна панорама. 2003. № 2. С. 198–203.

12. Телешун С. О., Рейтерович І. В. Моніторинг джерел інформації в системі державного управління: навч. посіб.; за заг. ред. проф. С. О. Телешуна; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундамент. та приклад. дослідж., Каф. політ. аналітики та прогнозування. К.: НАДУ, 2009. 34 с.

13. Технологія багатofункціональної обробки і передачі інформації в моніторингових мережах: монографія / Б. М. Шевчук, В. К. Задірака, Л. О. Гнатів, С. В. Фраєр; НАН України, Ін-т кібернетики ім. В. М. Глушкова. К.: Наукова думка, 2010. 375 с.

11. Інформаційні ресурси

1. Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія: Науковий журнал. Архів номерів. URL: http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Bdil/texts.html

2. Орлов А.И. Анализ и прогнозирование в управлении: учебное пособие. М.: «Март». 2004. 656 с. URL: <http://orlovs.pp.ru/stat/apu.rar>

3. Офіційний веб-сайт Державного комітету архівів України. URL: www.archives.gov.ua